

۰۵/۱۰/۲۰۱۵

نبیل عزیزی

منبع: بی‌بی‌سی

حکومت وحدت ملی نتوانست چرخ های اقتصادی افغانستان را بچرخاند؟

مردم افغانستان یک انتخابات فرساینده را قبل از آغاز به کار حکومت وحدت ملی پشت سر گذاشتند. از زمان آغاز رقابت‌های انتخاباتی تا زمان اعلام نتایج که حدود یکسال به طول انجامید و افغانستان ۵ میلیارد دلار خسارت دید. علت آن اجرایی نشدن طرح‌های اقتصادی و یا عدم جمع آوری مالیات بود. انتخابات با تمام مشکلاتی که داشت با توافق هر دو نامزد رقیب، عبدالله عبدالله و محمد اشرف غنی، برای تشکیل حکومت وحدت ملی و مشارکت ۵۰ درصدی در قدرت، پایان یافت. امیدها دوباره شگفت و مردم به رونق زندگی و اقتصادشان امیدوار شدند.

نامزدها با وعده ایجاد اشتغال، فراهم ساختن مسکن مناسب و ارزان، بهبود در وضعیت صادرات، افزایش میزان سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی، بهبود در روند جمع‌آوری مالیات و صدها وعده دیگر مردم را به پای صندوق رای کشاندند.

به طور مثال آقای غنی در دوران مبارزات انتخاباتی وعده داده بود که در مدت ۵ سال ۵۰۰ هزار مسکن خواهد ساخت و هر افغان را قادر خواهد ساخت که بعد از ۱۰ الی ۲۰ سال کار، صاحب خانه مناسب شود.

امیدهای آینده

آنچه که از گفته‌های رهبران دولت وحدت ملی برداشت می‌شد، این بود که این رهبران امید داشتند از وضعیت استراتژیک افغانستان بتوانند به عنوان چهارراه آسیا و ترانزیت کالا به کشورهای آسیای میانه استفاده کنند. از قابلیت‌های زراعتی این کشور سود ببرند و معادن افغانستان را استخراج و صادر کنند و در کل بتوانند با قانونمند ساختن جمع‌آوری و مصرف مالیات به یک اقتصاد پایدار در این کشور برسند.

رهبران دولت وحدت ملی تلاش داشتند که با مشارکت بخش خصوصی بتوانند سرعت رشد اقتصادی را در این کشور شتاب بخشند و محمد اشرف غنی، رئیس جمهوری افغانستان در آغاز کار به بخش خصوصی گفته بود که ۳۰ درصد از وقت خود را صرف این بخش خواهد کرد.

جلب سرمایه‌های داخلی و علاوه بر آن سرمایه‌گذاران بخش خصوصی از سایر کشورهای منطقه، بخصوص چین و کشورهای عربی از طرح‌هایی بود که رهبران دولت وحدت ملی به آن امید داشتند.

وضعیت بخش خصوصی

با آغاز کار دولت وحدت ملی، فعالان بخش‌های کوچک اقتصادی و سرمایه‌گذاران بزرگ و متوسط، با استقبال گرم دولت، بخصوص رئیس جمهوری افغانستان مواجه شدند. حسین مهرامی، مشاور اتحادیه کارگران افغانستان می‌گوید که در مرحله اول، تمرکز خوب و دلگرم‌کننده‌ای از سوی رئیس جمهوری به این بخش شد و حتی او در دیدار با اعضای اتحادیه، آنان را شغل‌آفرینان، کارآفرینان و عامل رشد افغانستان دانسته و وعده داده بوده که با تمام توان در خدمت آنها خواهد بود. خان جان الکوزی، معاون اتاق تجارت صنایع افغانستان نیز می‌گوید که در ابتدا رئیس جمهوری با تجاران افغان به صورت منظم دیدار داشت و وعده داده بود که بیشتر انرژی خود را در همکاری با بخش خصوصی و سرمایه‌گذاران افغان صرف خواهد کرد. او می‌افزاید که این دیدارها فقط مدت کوتاهی ادامه یافت و بعد تجاران افغان به فراموشی سپرده شدند.

وضعیت سرمایه‌گذاری در افغانستان

بر اساس اظهارات مسئولان بخش خصوصی در حال حاضر فعالیت این بخش از هر نظر با رکود مواجه است. آقای مهرامی می‌گوید که حدود ۴۰ الی ۴۵ درصد از کارگاه‌های فنی و اقتصادی کوچک در یک سال گذشته بسته شده‌اند.

به گفته او عدم حمایت لازم دولت از این بخش، کاهش قدرت خرید مردم و تنگ شدن فضای کاروبار باعث شده که از هر صد کارگر افغانستان، ۴۰ الی ۴۵ نفر شغل خود را از دست بدهند و از گردنه رقابت خارج شوند. آقای الکوزی نیز می‌گوید که حدود ۳۰ درصد از سرمایه‌گذاران متوسط و ۱۵ درصد سرمایه‌گذاران بزرگ متضرر شده‌اند و از حدود سه الی چهار هزار کارخانه بزرگ و کوچک که در این کشور آغاز به کار کرده بودند، اکنون فقط ۱۲۰۰ کارخانه فعال باقی مانده‌اند.

به گفته او بخش خصوصی قبل از یکسال در بخش ساختمان سازی و حمل و نقل سرمایه‌گذاری کرده بود؛ ۱۵۰ هزار وسیله نقلیه و ۱۱۵ هزار افغان با نیروهای خارجی در افغانستان مشغول کار بودند و با خروج این نیروها هم ساختمان‌سازی به دلیل کاهش مقدار پول و هم وسیله‌های نقلیه به دلیل عدم توانایی دولت در به حرکت در آوردن آنها و همچنین استخدام کارگران متوقف ماند. در حقیقت یکی از فرصت‌ها در افغانستان تبدیل به چالش شد. به گفته این دو، این زنگ خطری است برای دولت و افغانستان که باید به راهکارهای عملی توجه کند. آقای مهرامی نیز می‌گوید؛ کشوری مانند افغانستان که قدرت راه‌اندازی فعالیت اقتصادی بزرگ را ندارد، فعالیت‌های کوچک اقتصادی همانند فعالیت پیشه‌وران به دلیل ورود آسان به بازار تولید و ایجاد اشتغال می‌تواند، حیاتی باشد.

او با اشاره به اینکه حدود ۵۰۰ هزار فعالیت کوچک اقتصادی در سراسر افغانستان ثبت شده، می‌گوید که این بخش کارآفرین است، زیرا در هر یک از آنها یک تا ۵ نفر مشغول کارند و نقش عمده را درآمذایی و همچنین نقش عمده در افزایش درآمد سرانه کشور دارد.

مشکل در کجاست و انتظار بخش خصوصی چیست؟

نیود امنیت یکی از مشکلات اصلی در مقابل توسعه اقتصادی در افغانستان است. آقای غنی چند روز پیش اعلام کرد که قیمت یک هفته جنگ برابر با هزینه توسعه یک ولسوالی و قیمت یک ماه جنگ برابر با هزینه توسعه یک ولایت است.

در کنار امنیت، عوامل متعدد دیگری نیز وجود دارد که باعث می‌شود تا هم سرمایه فرار کند و هم بستر برای ناامنی و فساد را فراهم می‌کند. به گفته مسئولان بخش خصوصی، نیود استراتژی شفاف یکی از عواملی است که تعامل متقابل بخش خصوصی با دولت را با مشکل روبرو کرده است.

به گفته آقای مهرامی دولت در حال حاضر مردد است که با روند فعالیت‌های کوچک اقتصادی چگونه برخورد کند. زمانی مالیات به صورت سرسام‌آوری افزایش می‌یابد و زمانی هم دولت به این بخش بی‌مهر می‌شود. آقای الکوزی نیز می‌گوید که مشکل دولت عدم حمایت از بخش خصوصی است. دولت زیربناها را برای فعالیت سکتور خصوصی فراهم نمی‌کند. در خیلی از ولایت‌ها برق برای راه اندازی کارخانه‌ها نیست.

د پانوی شمیره: له 2 تر 4

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلپیکني د لیکنيزي بني پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله ليکنه له راليرلو مخکي په خیر و لولی

علاوه بر آن به گفته آقای الکوزی قوانین به صورت لازم تطبیق نمی‌شود و هماهنگی در نهادهای دولتی برای حمایت از بخش خصوصی وجود ندارد. تجاران افغان با مشکل امنیتی زیادی مواجه هستند.

مشکلات حکومت وحدت ملی

مسئولان حکومت وحدت ملی می‌گویند که آنان یک دولت با اقتصاد ضعیف را از حامد کرزی تحویل گرفته‌اند. دولتی که با خروج نیروهای خارجی و برگزاری انتخابات جنجالی تمام شیرازه‌های اقتصادی آن به هم ریخته بود. به گفته آنان با توجه به این شرایط بیشترین تلاش آنان حفظ حالت موجود از نظر اقتصادی و امنیتی بود که بتوانند با پرداخت حقوق کارمندان نهادهای غیرنظامی و نظامی، چرخه نظام را بچرخانند و علاوه بر آن بتوانند چهره قابل قبولی از نظام به دنیای خارج ارائه کنند.

حمیدالله فاروقی، رئیس کمیسیون بررسی قراردادهای وزارت دفاع افغانستان و استاد دانشگاه کابل می‌گوید که حدود ۹۰ درصد از بودجه که شامل پرداخت مصارف و بودجه نظامی دولت بود به کمک جامعه جهانی وابسته بود. به گفته او به بخش خصوصی که زمینه تولید و اشتغال بود، در دولت گذشته توجه لازم صورت نگرفته بود و قوانین و راهکارهایی که برای این بخش تدوین شده بود با مشکلات زیادی روبرو بودند. این قوانین نمی‌توانست زمینه عدالت، مساوات و رقابت را در کشور فراهم کند و در نتیجه ۷۰ تا ۸۰ درصد کشور به اقتصاد غیررسمی وابسته بود.

دستاوردهای اقتصادی حکومت وحدت ملی

آقای فاروقی می‌گوید که دو تیم حکومت وحدت ملی معتقدند که بسترهای اساسی را برای رشد بخش خصوصی مهیا کنند که اصلاح قوانین، مبارزه با رشوه‌خواری و تلاش برای حاکمیت قانون از آن جمله است اما این کار زمان‌بر است.

او می‌گوید که بخش دیگری از اقدامات حکومت وحدت ملی، قرارداد خدمات دولت است که ۲۰ درصد از درآمد سرانه افغانستان را تشکیل می‌دهد. این قراردادها اکنون زیر نظر رهبران حکومت وحدت ملی اجرا می‌شود که هدف جلوگیری از فساد و تزیق کردن پول به منابع تولید است تا وسیله‌ای شود برای تحرک اقتصادی.

آقای فاروقی با اشاره به اینکه حل چالش‌های اقتصادی در دنیا زمان‌بر بوده، گفت که یکی از راه‌های بیرون رفتن از این مشکل ریاضت اقتصادی است که در کشورهای بی‌بندوباری اقتصادی شده‌اند باید این ریاضت بر مردم تطبیق شود.

برگزاری انتخابات ریاست جمهوری به قول مسئولان افغانستان پنج میلیارد دلار به اقتصاد این کشور ضربه زده است

او تأکید می‌کند که قبل از این افغانستان دارای یک اقتصاد کاذب بوده و اکنون دولت مبارزه با این پدیده را آغاز کرده است.

به قول آقای فاروقی دستاوردهای دیگر دولت وحدت ملی سرعت در ساخت جاده کمربندی افغانستان، طرح ساخت جاده‌های مرکزی، مدیریت منابع آب، ساخت سد سلما و کنر، آغاز طرح کاسا ۱۰۰۰، انتقال گاز ترکمنستان از

د پانوی شمیره: له 3 تر 4

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکنی د لیکنیزې بڼې پازوالی د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رالیولو مخکې په خیر و لولئ

مسیر افغانستان و پاکستان به هند(تاپی)، جلوگیری از فسادهایی که در قراردادهای معدن وجود دارد و جاده کمربندی شهر کابل که همگی اکنون اجرایی شده و می تواند تغییرات اساسی اقتصادی در افغانستان به وجود بیاورد.

د پانو شمیره: له 4 تر 4

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکنی د لیکنیزی بنی پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیولو مخکې په خیر و لولئ